

31-03-2004

Constants krasserige wezens

Tijgerkatten, poezen met borstelige snorharen, kraaien voorzien van tanden en nieuwe, nooit eerder geziene vogels: de schilder en graficus Constant (Constant Nieuwenhuys, Amsterdam 1920) heeft de Nederlandse schilderkunst verrijkt met fantasierijke wezens. Het Cobra Museum voor Moderne Kunst in Amstelveen wijdt een tentoonstelling aan zijn grafische werk.

Door Kester Freriks

Het verstilde karakter van grafische kunst komt op de tentoonstelling die eenvoudig *Constant. Een keuze uit het grafisch oeuvre* heet goed tot zijn recht. Op het eerste gezicht tonen de werken vooral krassende lijnen en figuren die eerder inktvlekken zijn dan herkenbare gedaantes. Die tijgerkatten maakte Constant hoofdzakelijk aan het begin van zijn carrière. Hij debuteert als etser met het boekwerk *Het uitzicht van de duif* bij een gedicht van Jan Elburg. Constant schiep bij Elburgs beeldende, associatieve poëzie kleurrijke vlakken waarin de kern van zijn werk zich aandient.

Krachtig van betekenis is de litho waarop een zwart hekwerk staat afgebeeld. Het zijn eerder tralies die de voorgrond domineren. Daarboven strekt zich een rode hemel uit die juist begint waar het hekwerk ophoudt. Het contrast tussen de opgeslotenheid die het raster uitdrukt en de weidse hemel daarboven is veelzeggend. Ook in een andere litho weet Constant een dramatisch effect op te roepen door blauwe, rode en witte kleurvlakken af te beelden en daar opeens zwart kruis overheen te plaatsen. Het werk laat zich op verschillende manieren interpreteren, en het lijkt ook of Constant de toeschouwer daartoe uitnodigt. Zonder dat gedurfde, zwarte kruis had de kleurendruk niet die spanning; dan was het oogstrelend geweest, nu is het geladen.

Constant was een van de mede-oprichters van Cobra in 1948. Na enige tijd in Parijs gewoond te hebben, keert hij in 1952 terug naar Amsterdam. Hij begint zich voor architectuur te interesseren. De grote stad, de zogeheten 'nomadenstad', moet een plek zijn voor de spelende, ongebonden mens. In 1953 organiseert hij in het Stedelijk Museum te Amsterdam de tentoonstelling *Mens en Huis*. Geïnspireerd door de verhouding tussen stad en kunstwerk maakt hij tien jaar later twee belangrijke reeksen, *New Babylon* en *Labyrismen*. Het werk toont veel overeenkomst met toneeldecors.

Met ogenschijnlijk haastige, fragiele lijnen zet Constant de mens neer als een weerloos, krasserig wezen omringd door massieve kleurvlakken. Later in zijn ontwikkeling plaatst Constant de mensfiguren steeds prominenter op de voorgrond. Zoals in de aquatint *De Menigte* uit 1994, waarop mensengestalten bijeen staan gedrongen. De uitdrukking van hun gezicht zweeft tussen verwondering en afkeer. Alsof ze getuige zijn van een tragische gebeurtenis, die wij niet kunnen zien. Die speelt zich af buiten het kunstwerk. Het zouden ook wachtende mensen kunnen zijn. Geluk is in elk geval niet van hun gezicht te lezen. Constants grafische werk is in de loop van de tijd donker en dreigend geworden.

LEES MEER

- 5 APR Mode kan niet zonder grafische vormgeving > CULTUUR
- 2012 Kijken of kopen, van antiek tot modern. Kunst op beurs PAN Amsterdam > BINNENLAND
- 2012 Dit omstreden doek van Jacob Zuma werd vandaag flink toegetakeld > ARTIKEL
- 2009 'Ze hadden allemaal een hekel aan de politie' >
- 2008 Koeien en duinen voorbij het symbolisme > BOEKEN

[TOON ALLE GERELATEERDE ARTIKELEN](#)

GEPUBLICEERD IN: [KUNST & FILM](#)

[KLM Royal Dutch Airlines](#)

Comfortabel naar Oslo met KLM. Check de Laagste Prijzen Kalender!
www.KLM.com/Oslo

Info

[Categorieën](#)

[Blogs en columns](#)

[Contact met NRC](#)

[Voor Abonnees](#)

Binnenland (RSS)	Hoofdredacteur (RSS)	Contact met de klantenservice	Krantenarchief
Buitenland (RSS)	Mode (RSS)	Contact met de redactie	Digitale editie
Economie (RSS)	Moskou (RSS)	Contact met de opinieredactie	
Wetenschap (RSS)	Madrid (RSS)	Contact via Facebook	NRC Websites
Sport (RSS)	Parijs (RSS)	Contact via Twitter	nrc.next
Cultuur (RSS)	Klimaat (RSS)		NRC Boeken
	Recht en Bestuur (RSS)	Over NRC	NRC De Week
Volg NRC	Cultuur (RSS)	Neem een krantenabonnement	NRC Carrière
RSS-feed voor nieuws	Hebben (RSS)	Neem een digitaal abonnement	NRC Lux webwinkel
RSS-feed voor Beste van het Web	Thuiskok (RSS)	Adverteer bij NRC Media	NRC Geboorteregister
Twitter	NRClab (RSS)	Plaats een familiebericht	next.lover
Facebook	Bekijks (RSS)	Auteursrecht	NRC Scrypto
iPhone, iPad of Android	Marc Chavannes (RSS)	Over de krant	NRC Treffers
	Louise Fresco (RSS)	Colofon	Makelaarsservice
	Bas Heijne (RSS)	Privacyverklaring	
	Youp van 't Hek (RSS)		
	Ombudsman (RSS)		
	ik@nrc.nl (RSS)		
	Fokke en Sukke		